

Handläggare
Cecilia Halling
Namnberedning@huddinge.se

Bygglövs- och tillsynsnämnden

Namnsättning av två nya lokalgator inom detaljplan för Låset 1 med flera, Sjötorpsparken i Skogås

Förslag till beslut

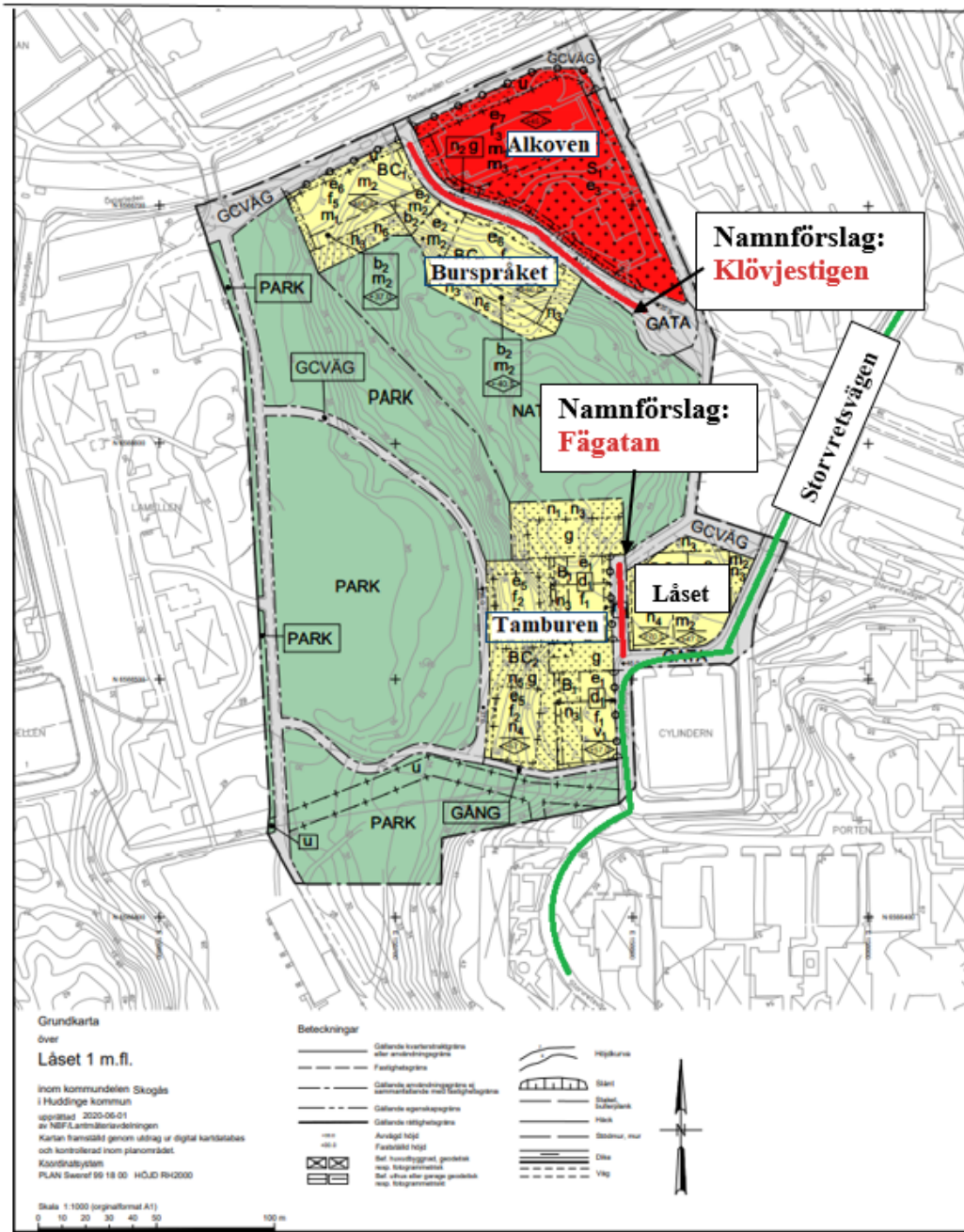
- 1) Bygglövs- och tillsynsnämnden beslutar att i enlighet med förvaltningens tjänsteutlåtande, daterat den 17 november 2022, fastställa ortnamnen *Klövjestigen* och *Fägatan*.
- 2) Ortnamnen verkställs i samband med registrering i NVDB (nationell vägdatabas) och fastighetsregistret, vilket sker efter att beslut om adressättning tagits.

Sammanfattning

Namnsättningen av två lokalgator i Sjötorpsparken återremitterades av bygglövs- och tillsynsnämnden den 15 mars 2022 då nämnden efterfrågade en starkare koppling till det fäbodtema som präglar vägnamnen i delar av västra Skogås.

De nya namn som föreslås är *Klövjestigen* och *Fägatan*. Namnen knyter an till fäbodtemat.

Kartskiss

Föreslagna ortnamn inritade i rött i utsnitt ur detaljplan för Låset 1 med flera.

Beskrivning av ärendet

Syftet med detaljplan för Låset 1 med flera, är att förtäta området genom att bygga 260 bostäder och en förskola. Parken ska omvandlas till en aktiv stadsdelspark. Genom detaljplanen uppstår namnbehov då två nya lokalgator anläggs.

I den norra delen av Sjötorpsparken finns idag en gång- och cykelväg, som avgränsar kvarteret *Alkoven* från parken, vilken ska omvandlas till lokalgata. Det blir en återvändsgata som avslutas vid en vändplan.

Den andra lokalgatan planeras där *Storvretsvägen* övergår till en gång- och cykelväg i parkens sydöstra hörn. Gatan ska förbinda den nya bebyggelsen med Storvretsvägen. En förlängning av *Storvretsvägen* har beaktats men valts bort på grund av adresstekniska skäl. En ny lokalgata är att föredra ur lokaliseringshänseende. Det blir annars svårt att hitta till vägsnutten som skulle bli ett appendix till Storvretsvägen.

Detaljplan för Låset 1 med flera antogs av kommunfullmäktige den 23 augusti 2021. Efter en överklagandeprocess i Mark- och miljödomstolen vann den laga kraft under våren 2022.

Ett tidigare framtagit förslag till namn för lokalgatorna inom planen återremitterades av bygglovs- och tillsynsnämnden den 15 mars 2022 då de efterfrågade enklare namn med starkare koppling till det fäbodtema som dominerar vägnamnen i de delar av västra Skogås som angränsar mot parkens västra och norra sida.

Namnberedningens tidigare namnförslag bildade ett nytt tema för parkens vägar vars koppling till parkens ljudmiljö syftade till att förstärka naturupplevelsen för den som vistas och bor i parken. Nämnden fann att begreppen barrsus och lövsus i *Barrsusvägen* och *Lövsusvägen* var för svåra ord.

Mot bakgrund av återremissen tog förvaltningen fram två nya förslag till namn, *Klövjestigen* och *Fägatan*, vilka skickats på remiss. Remissinstansernas svar redovisas i bilagorna 1-2 och 4. Kultur- och fritidsförvaltningen och gatu- och trafiksektionen vid kommunstyrelsens förvaltning har inte lämnat remissvar. Mark- och exploateringssektionen vid kommunstyrelsens förvaltning har utan erhållen remiss lämnat ett svar som redovisas i bilaga 3.

Förvaltningens synpunkter

En fäbod är enligt Svenska Akademiens ordbok (SAOB) en primitiv utgård (byggnad) där man vistas (periodvis) för att kunna hålla kreatur på betesmark som ligger mer eller mindre avlägset från den gård som äger boskapen. Ordets ursprung är en bod (mindre byggnad) som är avsedd för kreatur (fä).

Människor som var på väg till fäbodarna färdades ofta på så kallade klövjestigar. En klövjestig är enligt SAOB en stig/väg på vilken varor endast kunna framforslas lastade på klövjedjur (lastdjur).

Fägata är enligt SAOB en inhägnad väg för boskapen från gården eller byn till betesmarken. Förledet fä- har samma betydelse som fä- i fäbod, det vill säga i betydelsen av kreatur.

Båda namnen är bestämd form av ett substantiv, ett appellativ. Appellativen innehåller redan efterlederna -stig eller -gata. Trots sin svaga namnkaraktär finns *Fägatan* representerad som ortnamn i Partille och *Klövjestigen* på flera platser i Sverige.

Lantmäteriet tillstyrker i sitt remissyttrande (se bilaga 2. LM2022/052143) de båda namnförslagen.

”Gatunamnen Klövjestigen och Fägatan knyter väl an till det fäbodtema som redan präglar vägnamnen i västra Skogås. Det är positivt att de nya namnen fortsätter på denna kategorinamngivning. Att namnen också är appellativa ord utgör inget problem för namngivningen, särskilt eftersom namnens efterleder -stigen och -gatan överensstämmer med etablerat gatunamnsskick. Det är också positivt att de två nya gatunamnen har en gemensam koppling eftersom de båda avser typer av boskapsleder.”

Samhällsbyggnadsavdelningen vid kommunstyrelsens förvaltning anför i sitt remissvar att förledet fä- kan ge associationer till uttrycket ”folk och fä” vilket de anser är negativt.

Namnberedningen menar att uttrycket ”folk och fä” rätt och slätt betyder ”människor och djur” och att det på intet sätt är värderande.

Namnberedningen menar att det förvisso är nedsättande om man kalla en person för fä, eller djur också för den delen, men att det snarare ligger i sammanhanget ordet används än ordet i sig självt.

Samhällsbyggnadsavdelningen har vidare anfört att det tycker att det borde finnas några bättre namnförslag än de givna.

I konsultation med institutet för språk och folkminnen förslås att *Klövjestigen* och *Fägatan* byts mot något vägnamn med koppling till ystning och kulning. I tjänsteutlåtandet till de tidigare namnförslagen *Barrsusvägen* och *Lövsusvägen* har just begreppet kulning berörts. Det råder förväxlingsrisk mellan Kulningsvägen eller Kulningsstigen och den befintliga *Kullstigen*. Ystningsvägen har också övervägts men funnits vara sämre som namn.

Fäbodtemat har noga utretts i två omgångar och biblioteken har genom sökts på lämpliga begrepp och ord. Några bättre förslag på just detta tema har inte låtit sig hittas.

De båda namnförslagen uppfyller kraven på god ortnamnsed. *Klövjestigen* som namn finns närmast i Spånga i norra Stockholm. Förvaltningen anser inte att det finns någon förväxlingsrisk.

Förvaltningens förslag till beslut rör varken barn eller barns behov. Ur ett hållbarhetsperspektiv kan namnen inte heller anses utgöra någon påverkansfaktor som behöver tas hänsyn till.

Ekonomiska och juridiska konsekvenser

Förvaltningens förslag till beslut innebär inga ekonomiska eller juridiska konsekvenser för nämnden.

Toralf Nilsson
Teknisk direktör

Homan Gohari
Chef för lantmäteriafdelningen

Bilagor

- Bilaga 1. Remissyttrande från Huddinge lokalpolisområde
- Bilaga 2. Remissyttrande från Lantmäteriet
- Bilaga 3. Remissyttrande från mark- och exploateringssektionen vid kommunstyrelsens förvaltning
- Bilaga 4. Remissyttrande från Södertörns brandförsvarsförbund

Beslutet ska skickas till

Institutet för språk och folkminnen
Huddinge lokalpolisområde
Kultur- och fritidsförvaltningen
Samhällsbyggnadsavdelningen vid kommunstyrelsens förvaltning
Södertörns brandförsvarsförbund